

Abstrakt

V souvislosti s rostoucím tempem klimatických změn posledních dvou desetiletí se region Arktidy znovu dostává do centra mezinárodní politiky. Tání pevninských ledovců a permafrostů v Arktidě nejen že zvyšuje dostupnost těžby nerostných surovin, ropy a zemního plynu, ale také otevírá možnosti vzniku nových cest námořní dopravy, které mají potenciál radikálně změnit podobu světového obchodu. Geopolitický potenciál Arktidy se tak zvyšuje, což má za následek zvýšení zájmu světových velmocí o tento region. Výjimkou nejsou ani Spojené státy americké a Čínská lidová republika, na něž se tato práce zaměřuje. Jejich příslušné arktické politiky totiž formují rovnováhu sil nejen mezi nimi samotnými, ale i mezi ostatními aktéry mezinárodní politiky. Spojené státy americké dlouhou dobu zaujímalý v otázce Arktidy postoj laissez-faire, což způsobilo, že v porovnání s ostatními aktéry co do přítomnosti v arktické regionu značně zaostávají. Oproti tomu Čína se rozhodla navzdory své zeměpisné vzdálenosti výrazně svou přítomnost v regionu posílit. Arktidě totiž přikládá strategickou roli ve svém projektu novodobé Hedvábné stezky (Belt and Road Project).

Z pohledu realismu se rovnováha sil v Arktidě momentálně jeví jako stabilní, neboť jednotliví aktéři pokračují ve vyplňování prostoru, jež byl až doposud mocensky nezaplňen. To jim prozatím umožňuje vyhnout se krokům, které by mohly vést ke konfliktu. Tato stabilita nicméně nemusí trvat věčně. V důsledku globálního oteplování totiž Arktida nabývá strategického významu a v okamžiku, kdy se dosavadní mocenské vakuum zaplní, rovnováha sil se začne posouvat, což bude mít za následek zvýšení pravděpodobnosti konfliktu.

Provázanosti geopolitického významu Arktidy s otázkou mocenské rovnováhy nebyla doposud odbornou veřejností věnovaná dostatečná pozornost. Záměrem této diplomové práce je tedy

jednak tuto mezeru vyplnit, ale také dát podnět k dalšímu výzkumu tohoto důležitého geopolitického regionu.